

LİMAN İŞLETMELERİ AÇISINDAN YAPTIRIMLAR ve YAPTIRIMLARA İSTİNADEN ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLER

Rusya – Ukrayna savaşı neticesinde Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği, İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri nezdinde Rus menşeli şirketlere ve Rus vatandaşlarına; ayrıca Rusya'dan gelen birtakım ürünlere çok çeşitli ve farklı yaptırımlar uygulanmaktadır.

İlk olarak kısaca bu yaptırımlardan bahsetmek isteriz.

1. AVRUPA BİRLİĞİ YAPTIRIMLARI

Rusya – Ukrayna savaşı kapsamında Avrupa Birliği tarafından uluslararası ticareti de kapsayan birtakım tedbirler alınmış ve alınan bu tedbirlerin ihlali neticesinde yaptırımlar öngörülmüştür. Avrupa Birliği'nin almış olduğu ticari tedbirler liman işletmeleri bakımından oldukça önem arz etmektedir. Avrupa Birliği tarafından alınmış olan tedbirlere ve bu tedbirlerin ihlali neticesinde öngörülen en güncel yaptırımlara ülke bazında arama yapılarak **EU Sanction Map (Avrupa Birliği Yaptırım Haritası)** vasıtasıyla <https://www.sanctionsmap.eu/#/main?checked> adresinden erişim sağlanabilmektedir.

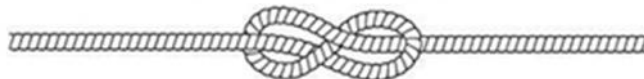
2. BAYRAK KONTROLÜ

Ticari yaptırımlardan kaçınabilmek adına bir geminin Rus bayrağına geçip geçmediğinin tespiti gerekmektedir. İşbu “**bayrak kontrolü**”, geminin IMO Numarası ile **EQUASIS** sistemi üzerinden <https://www.equasis.org/EquasisWeb/restricted/ShipInfo?fs=Search> adresinden sorgulanarak yapılabilmektedir.

3. OFAC (The Office of Foreign Assets Control) YAPTIRIMLARI

Limanalara dair ticari yaptırımlar yalnızca Avrupa Birliği ile sınırlı kalmamıştır. Aynı zamanda Amerika Birleşik Devletleri Hazine Bakanlığı bünyesindeki OFAC olarak bilinen The Office of Foreign Assets Control (Yaptırımlar Uyum Programı) kapsamında Limana gelecek olan geminin, geminin malikinin, taşınan yükün sahiplerinin kapsam dahilinde yaptırıma tabi olup olmadığı da araştırılmalıdır.

Bahse konu yaptırımlara ve detaylarına <https://sanctionssearch.ofac.treas.gov/> adresinden erişim sağlanabilmektedir.





4. İNGİLTERE YAPTIRIMLARI

İngiltere tarafından da çeşitli yaptırım kararları alınmış ve ilan edilmiştir. İngiltere Limanlarına girecek gemilerdeki gemi adamlarına ve donatanlarına yönelik birtakım kısıtlamalar getirilmiştir. Geminin yaptırıma tabi olduğunu bilen veya bilmesi için makul şüpheleri olan yetkililerin, gemilerin limana girişlerine engel olma yükümlülüğü bulunmaktadır. İşbu yaptırımlar, Rusya ile ilgisi olan kişilerin maliki olduğu, kontrol altında tuttuğu, kiralandığı veya işletildiği gemilere uygulanacaktır. Ayrıca, işbu yaptırımlar Rus bayraklı gemilere ve Rus siciline kayıtlı gemilere uygulanacaktır. İşbu gemilere dair liman giriş talimatının, Devlet Bakanı tarafından kaptana verileceği belirtilmiştir.

Bahse konu Yönetmeliğe <https://www.legislation.gov.uk/> adresinden, İngiltere tarafından alınmış tedbirlere ve yaptırımlara <https://sanctionssearchapp.ofsi.hmtreasury.gov.uk/> adresinden erişim sağlanabilmektedir.

5. YAPTIRIM KONTROLLERİ

Liman hizmetleri açısından yaptırımların mutlaka kontrol edilmesi gerekmektedir, bunların kontrolüne dair tek ve yeknesak bir kural bulunmamaktadır. Her bir işlem için (limana yanaşacak gemi; indirilecek yük gibi) ayrı ayrı yaptırım incelemesi (sanction check) yapılması gerekmektedir.

Bu kapsamda özellikle geminin yapmış olduğu son 3 seferi (Sefer sayısı yaklaşık olarak belirtilmiştir.) ve savaş çıktıktan sonra donatan/malik değişikliği olup olmadığı dikkatle ele alınmalıdır.

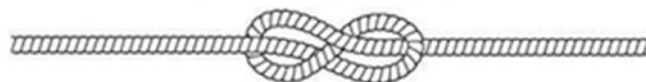
6. MÜŞTERİ BAZLI YAPTIRIM KONTROLÜ

Yaptırım kontrolüne paralel biçimde limana gelen yük sahipleri, yük ilgilileri, taşımacılar, acenteler, kısaca müşteriler için de risk bazlı bir yaptırım incelemesi (sanction check) yapılması gerekmektedir. Bu değerlendirmeler hem kişiler hem gemiler hem de taşıma konusu yükler ve yük ilgilileri açısından yapılmalıdır.

İşbu değerlendirme kapsamında her kişinin ismi, soy ismi, pasaport-kimlik numaraları, e-mail adresleri ve fotoğraflı kimlik suretleri dikkatlice incelenmelidir.

Tüm bunlara ek olarak ihracat lisanslarının kopyaları ve yükün menşeyini ve varış noktasını belirten konişmentoları, sevkiyat belgeleri eksiksiz şekilde talep edilmelidir.

Ayrıca, şartlar elverdiği ölçüde Özel Sektör Denizcilik Kuruluşlarının gemiyi, yükü, yükün menşeyini, varış noktasını ve işlemin tarafları dahil olmak üzere sefere dair detayları gözden geçirmesi teşvik edilmektedir. Zira, bahse konu yaptırımlar geminin armatörü/donatanı/işletmecisi/kiracısı gibi gemi ilgililerinin yanında deniz taşımacılığı ve yük transferi işlemlerine dair de olabilmektedir.



Bu kapsamda yaptırım incelemesi yaparken aşağıdaki hususlar özellikle dikkatlice incelenmelidir:

- Geminin adı, IMO numarası, bayrağı,
- Gemi ticaretinde/yükün menşesinde ve varış noktasındaki dahili ülkeler,
- Geminin armatörü/donatıcı/kiracısı/işletmecisi gibi gemi ilgilileri,
- Taşınacak olan yükün mahiyeti veya türü,
- Yükün yükletenlerinin ve alıcılarının (son kullanıcı) ikametgâh yeri ve kimliği,
- Yükletenin ve alıcının faaliyet merkezi,
- Çartererin ve/veya alt çartererin kimliği ve ikametgâh yeri,
- Taşıma ile ilgili diğer tarafların kimliği ve ikametgâh yeri,
- Terminal operatörlerinin kimlikleri de dahil olmak üzere, yükleme liman(lar)ı ve/veya tahliye liman(lar)ı,
- Herhangi bir ilgili banka garantisıyla, yük için verilen kredilerle ilgili olarak bağlantılı bankaların kimlikleri ve faaliyet merkezleri,
- Yükün teslim edilmesi üzerine hangi amaçla kullanılacağı.

7. YAPTIRIMLARA UYULMAMASI HALİNDE UYGULANACAK CEZALAR

Limanlar, tabii oldukları hükümet organları ve diğer düzenleyici kurumlar tarafından yazılan yasalar izninde faaliyet göstermektedir. Bahse konu izinlere ve düzenlemelere aksi faaliyetlerde bulunan liman işletmeleri, çeşitli yaptırımlarla karşı karşıya kalabilmekte veya gemi, limanda bu ulusal makamlar tarafından tutuklanabilmektedir.

Yaptırıma tabi/yasaklı bir kuruluşla iş yaptığı tespit edilen tacirler itibar zedelenmesi, maddi para cezaları ve mallara el konulması riskiyle karşı karşıya kalabilmektedir.

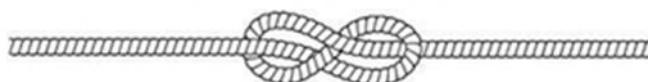
Yaptırım uygulanan gemiler için yaptırım listelerinin düzenli olarak kontrol edilmesi, olası ihlallere karşı önlem alınmasını sağlayacaktır.

8. TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN ALMIŞ OLDUĞU TEDBİRLER

Bugüne kadar Türkiye Cumhuriyeti'nin ilgili makamları tarafından konu hakkında açıklanmış herhangi bir ticari yaptırım kararı bulunmamaktadır. Ancak, yurtdışı ile yakın ve sık ticari ve politik ilişki içerisinde olan her ülke gibi Türkiye Cumhuriyeti de Avrupa Birliği'nin almış olduğu her türlü tedbiri yakından takip etmektedir ve bu doğrultuda hassasiyet göstermektedir.

9. LİMANLAR YÖNETMELİĞİ KAPSAMINDA BİLDİRİM YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Limanların ayrıca tabi oldukları Limanlar Yönetmeliği kapsamında bildirim yükümlülüğü mevcuttur ve bu sebeple de yaptırıma tabi bir gemiye hizmet verilmesi, her ne kadar kanunen açık bir yaptırıma bağlanmasa da aleyhe sonuçlar doğurabilecektir.





Bu kapsamda limanda hizmet verilen gemiler bakımından, yukarıdaki açıklamalar kapsamında birçok yönden yaptırım kontrolleri yapılarak bağlı olunan Liman Başkanlığı'na bildirilmesi ve Liman Başkanlığı'nın talimatı olması halinde anılı geminin limana kabul edilmemesi uygun olacaktır.

Son olarak, her ne kadar Türkiye Cumhuriyeti Devleti tarafından herhangi bir yaptırım uygulanmasa dahi yaptırımların ihlali sebebiyle Avrupa Birliği'nin, Amerika Birleşik Devletleri'nin ve Birleşmiş Milletler'in ihlal edilen yaptırımın niteliğine ve anılı yaptırımın tespit edilmesine bağlı olarak, ihlale konu limanı da yaptırıma tabi kılma ihtimali ve riski mevcuttur. Daha açık biçimde ifade etmek gerekir ki; buradaki en önemli risk, yaptırım uygulayan ülkeler tarafından konu yaptırım kararlarına riayet etmeyen şirketler için de yaptırım uygulanabileceği hususudur.

Konu hakkında daha detaylı bilgi talep etmeniz veya somut bir işlem için yaptırım denetimi (sanction check) talebinizin olması halinde tarafımızla aşağıdaki irtibat numaraları üzerinden istediğiniz zaman iletişime geçebilirsiniz.

İlgili Kişiler

Selçuk Sencer Esenyel
Founding and Managing Partner

selcuk@esenyelpartners.com

Tel: +90 212 397 1991

Fax: +90 212 397 1992

Mob: +90 506 792 7690

Mustafa Türker Yıldırım
Partner

turker@esenyelpartners.com

Tel: +90 212 397 1991

Fax: +90 212 397 1992

Mob: +90 505 650 4724

Beste Cansu Almaç Erdem
Senior Associate

cansu@esenyelpartners.com

Tel: +90 212 397 1991

Fax: +90 212 397 1992

Mob: +90 539 896 4677

Atalay Eroğlu
Legal Intern

neta@esenyelpartners.com

Tel: +90 212 397 1991

Fax: +90 212 397 1992

